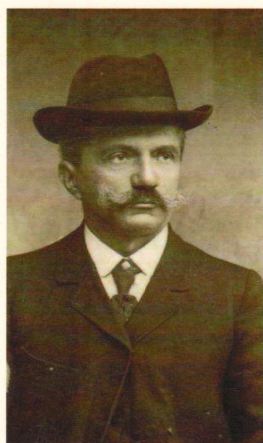

Paul Sabatèr
L'òme sol

Poèmas
e pròsas
de l'escrivan
occitan
de Tornacopa
en Lomanha

Les Cahiers de la Lomagne
Los Quasèrns de la Lomanha

Paul Sabatèr nasquèt a Tornacopa en Lomanha (canton de Sant Clar, departament del Gerç) en 1864, i passèt tota sa vida e i moriguèt en 1937. Sos parents se ganhàvan la vida en trabalhant la propietat de Sant Pèr («Sent Pèr» [sempè] dins l'occitan de Tornacopa) qu'èra una bòrda de 17 ectaras.

Anèt a l'escòla a Tornacopa e, un an, al collège de Gimont. Mas, aquel simple paisan avià una immense curiositat intellectuala e èra un artiste apassionat d'escultura, de pintura, de floriculture e de creacion literària occitane. Membre de l'Escòla Gaston Febùs, se fasià ambe los félibres de Gasconha e lo grand Miquèu de Camelat, d'Aryens en Lavedan, èra son amie.

Sabatèr foguèt un «òme sol», e que sofriguèt de sa soletat. Quand èra jove, tombèt ben amoròs d'une dròlla del Casteron (una domaisèla Taupiac, patronime fréquent en Lomanha) mas se maridèt pas, ni ambe ela, ni ambe una autre e se demorèt celibatari tota sa vida. De mai, dins las darrièras annadas, un potèu telefonic li tombèt sus una Gamba e lo calguèt amputer mai d'un còp. A la dolor morale de l'òme que li mancava una companha s'ajustava una àrra dolor fisica que lo fasià plorar, de tant qu'èra insuportabla.

A Fora d'ara, dins nÒstra societat son nombroses los que vivon sols e los qu'an viscut dolorosament un o mai d'un «malastre sentimental». Lo poète de Tornacopa demòra actuel : exprimes dins sos poèmas e sas pròsas, ambe una fèrça e una luciditat espectacularas, de realitats sovent présentes dins la vida vidante de plan de contemporanèus.

La basa de sa lenga es lo gascon que, de son temps, èra parla dins totas las bòrdas de Lomanha. Lo mèstre escrivan Paul Sabatèr ne sep far una lenga literària somptuosa, quelque còp artificiala e escura a la maniera dels «decadents» parisencs, mas capable d'exprimer totas las nuanças de la pensada, dels sentiments e de l'emocion estetica.